

ALIANÇA MAR BLAVA

RAONS PER A L'ESPERANÇA

**Casos reals
de projectes energètics insostenibles
evitats gràcies a l'oposició social**

Agost de 2015

Des de certes instàncies s'afirma que no es poden evitar les prospeccions petrolíferes enfront de la costa d'Eivissa i Formentera. No obstant això, des de l'Aliança Mar Blava recordem que la legislació espanyola i la europea faculten el Govern central per denegar els permisos ambientals d'un projecte si té un impacte ambiental inacceptable. Sense els ineludibles permisos ambientals, el projecte no pot executar-se. Aquesta negativa no implicaria ni prevaricació de l'Administració, com s'ha arribat a dir per part del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, ni cap indemnització a l'empresa promotora del projecte.

Clars exemples d'això són les DIA negatives de, per una banda, el projecte d'exploració d'hidrocarburs anomenat "*Campanya Sísmica Chinook (Màlaga i Granada)*" al mar d'Alborán de la companyia petrolera CNWL Oil Espanya, SA , (publicada al BOE del 24 d'octubre de 2014) i , de l'altra, del projecte de refinaria "*Balboa*" (Badajoz), promogut pel Grup Gallardo , que va ser publicada al BOE del 16 de juliol de 2012. Tots dos demostren que en aquests casos no cal indemnitzar l'empresa.

Des de l'Aliança entenem que aquest és el cas en el qual ens trobem, ja que les fases d'exploració per a la recerca d'hidrocarburs (proves sísmiques i perforació de pous de tast) comporten uns riscos ambientals intolerables de contaminació acústica, per la presència d'hidrocarburs i metalls pesants en un entorn privilegiat i emparat per diverses figures de protecció ambiental.

Els elements citats anteriorment són, segons l'Aliança, suficients per ser considerada "l'alternativa zero" (projecte no realitzable)] per part del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi ambient, que està avaluant actualment els permisos ambientals de la primera fase d'investigació sol·licitada per Cairn Energy, val a dir, la dels estudis sísmics.

L'Aliança Mar Blava recorda que aquest projecte de prospeccions petrolíferes no és una realitat inevitable i que el Govern central disposa d'eines jurídiques i d'arguments ambientals més que suficients per aturar-lo des de la seva primera fase d'exploració, sense que això generi drets d'indemnització.

A més, les energies alternatives al petroli netes generen més llocs de treball i de més qualitat. Es calcula que la mobilitat sostenible podria donar col·locació a gairebé 450.000 persones l'any 2020 i reduir el consum energètic en un 13 per cent. Una quantitat molt superior a la que, per exemple, proporciona la plataforma petrolífera Casablanca de Tarragona, que no arriba ni al 2% de la demanda nacional.

Hi ha molts exemples, dins i fora de l'Estat espanyol, que demostren que aquestes prospeccions es poden parar. A continuació en trobaràs alguns dels més recents.

Índex de casos

1. La petroliera Cairn Energy llença la tovallola al golf de Valencia	4
2. Moratoria petroliera en un hàbitat de balenes grises a Rússia.....	6
3. El Consell Constitucional de França valida plenament la lley antifracking gal.la	7
4. Noruega prohibeix les prospeccions petrolíferes a les Illes Lofoten.....	8
5. Victòria dels Inuit contra els sondejos sísmics a Lancaster Sound, a l'Àrtic canadenc.....	9
6. Denegat el permís per a uns sondejos sísmics a la costa de Califòrnia	11
7. S'aconsegueix un ajornament sine die de les proves sísmiques en aigües de l'Atlàntic Sud als Estats Units.....	12
8. La petroliera brasilera Petrobras abandona el seu projecte d'exploració en aigües profundes a Nova Zelanda	13
9. Refinería i oleoducte Balboa: declaració d'impacte ambiental negativa després de set anys d'oposició	14

1.- La petrolera Cairn Energy llença la tovallola al golf de València

La lluita de la societat balear contra les prospeccions petrolíferes a la Mediterrània va donar el seu primer fruit el juny de 2015: la companyia petrolera escocesa Cairn Energy es va veure forçada a abandonar els seus plans d'extreure hidrocarburs al golf de València, en una àrea de gran valor ecològic localitzada enfront de les costes d'Eivissa i Formentera i el País Valencià.

Són tres els projectes de prospeccions petrolíferes que han suscitat el rebuig frontal i sense precedents de la societat balear: l'esmentat de Cairn Energy al golf de València; el de Spectrum Geo Limited al mar Balear; i el de Seabird Exploration al golf de Lleó, enfront de les costes de Catalunya i Balears.

Les primeres bones notícies es van conèixer el passat 2 de juny, quan es va saber públicament, gràcies a la tasca de l'Aliança Mar Blava, **que la petrolera Cairn Energy havia sol·licitat al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme (MINETUR) l'extinció dels seus quatre permisos d'exploració d'hidrocarburs al golf de València** (anomenats Benifaió, Gandia, Alta Mar - 1 i Alta Mar -2). Permisos que, mitjançant els Reials decrets 1774/2010 i 1775/2010, el llavors ministre d'indústria, Miguel Sebastián , va atorgar a la companyia escocesa en la passada legislatura.

La primera fase dels treballs dins d'aquests permisos petrolers, el projecte d'adquisició sísmica (sondejos acústics), va rebre, quan va ser sotmès a informació pública a finals de 2013, una oposició rotunda. **Més de 128.000 al·legacions de ciutadans contraris al projecte** (de les quals 117.000 procedeixen de les Balears) van ser legalment registrades en aquest procediment administratiu, el que constitueix un rècord històric d'enorme transcendència en un procés administratiu d'avaluació d'impacte ambiental a Espanya. A més es van presentar desenes d'al·legacions d'Administracions , institucions, ONG, entitats del sector privat, del sector del turisme, del nàutic, de confraries de pescadors, etc., totes elles contràries a l'esmentat projecte. En totes aquestes al·legacions es posava l'accent en els negatius i crítics impactes mediambientals que aquest tendria per a la fauna marina i els seus hàbitats, així com per a les espècies d'interès pesquer.

També el Govern de les Illes Balears va donar suport al rebuig a aquest projecte i a la resta de prospeccions petrolíferes planejades al voltant de les Illes Balears, talment com va succeir amb tots els consells insulars . És el mateix cas del Parlament balear, on es varen aprovar unànimement diverses mocions en aquest mateix sentit

Cal citar expressament l'informe de setembre de 2014 emès per la Direcció General de Sostenibilitat de la Costa i del Mar (DGSCM) , pertanyent al Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient (MAGRAMA) , en el qual es desaconsellava de manera contundent la seva realització per una llarga sèrie de motius mediambientals.

Entre moltes altres coses, aquest informe preceptiu de la DGSCM reflecteix que el projecte es duria a terme íntegrament dins el Corredor de Migració de Cetacis del Mediterrani, zona proposada com ZEPIM (acrònim de Zones Especialment Protegides d'Importància per al Mediterrani; es tracta d'espais naturals marins o costaners que gaudeixen d'especial protecció mediambiental basada en el Conveni de Barcelona, ratificat per Espanya). Els ZEPIM es creen per a la protecció dels ecosistemes marins singulars al llarg del mar Mediterrani. Per això, afirma la DGSCM , s'ha de considerar l'alternativa 'zero' o de no actuació, ja que es tracta d'un corredor únic d'alta importància per a mamífers i tortugues marines (protegits per la legislació

europea , nacional o autonòmica i per diferents convenis i acords internacionals ratificats per Espanya).

La DGSCM fa en el seu informe especial èmfasi en la presència permanent de cetacis a la zona on es pretenia realitzar el projecte. Les espècies presents a la zona són rorqual comú, dofí mular, dofí llistat, dofí comú, olla gris, olla, catxalot i zífid de Cuvier. Aquest últim, de poblacions molt escasses i en perill, és extremadament sensible als efectes de la contaminació acústica produïda per les prospeccions petrolíferes. De fet, el zífid de Cuvier gaudeix del màxim grau de protecció per un recent acord del Conveni de Bon sobre Conservació d'Espècies Migratòries. En aquest sentit, la DGSCM afirma: “Tenint en compte aquestes dades es pot concloure que hi ha una presència permanent de certes espècies de cetacis al golf de València entre les que destaca el dofí llistat i el dofí mular. Pel que independentment de l'època de l'any en què es plantegin realitzar la campanya sísmica, aquestes espècies sempre rebran un impacte difícil de minimitzar”.

Per si hi hagués cap dubte, la DGSCM estableix que: “Es considera que aquest projecte no és compatible amb els objectius establerts en la legislació de protecció de la biodiversitat ni els objectius de la Llei 41/2010 , de 29 de desembre, de protecció del medi marí i de les estratègies marines”.

Sembla obvi que Cairn Energy, d'alguna manera coneixedora privilegiada que la Declaració d'Impacte Ambiental (DIA) del projecte havia de ser negativa (no hi havia cap possibilitat que hagués estat positiva, donada la potent càrrega argumental científica i mediambiental contra el projecte i el rebuig tan enorme per part de tots els sectors de la societat), **va decidir emprendre una retirada “voluntària” com a estratègia de contenció de danys a la seva imatge i els seus interessos, en lloc d'esperar a rebre la garrotada d'una resolució negativa per part del MAGRAMA.**

Segui com sigui, el cas és que **el treball conjunt de l'Aliança Mar Blava i altres plataformes com Eivissa Diu No, Eivissa antipetrolífera, Marea Blava Mallorca, Balears Diu No, i de centenars de voluntaris, va aconseguir fer fora una poderosa petroliera** i evitar que aquesta pogués dur a terme el seu pretès objectiu d'omplir el golf de València de plataformes petrolíferes posant en risc el medi ambient, la pesca i les bases econòmiques de les Illes Balears i la veïna Comunitat Valenciana.

2.- Moratoria petroliera en un hàbitat de balenes grises a Rússia

El 22 d'octubre de 2013 l'organització ecologista internacional WWF donava a conèixer una nova victòria per al medi ambient relacionada amb l'explotació d'hidrocarburs.

La bona notícia és un ajornament, almenys fins a 2017, de la decisió sobre la construcció d'una nova plataforma petrolífera prop de l'hàbitat d'una població de balenes grises en perill d'extinció en el Pacífic nord-occidental, de les quals gairebé només queden 150 exemplars. La campanya de conscienciació sobre l'empresa petroliera Sakhalin Energy, i sobre els bancs que finançaven aquest projecte, ha aconseguit que el propi consorci petrolier prengués voluntàriament aquesta determinació. Això implica que ara hi ha un marge de temps més ampli per tractar de convèncer promotors, inversors i autoritats que el projecte ha de ser completament abandonat.

Es pretenia construir la plataforma petroliera en qüestió, denominada Sakhalin-II, prop de la zona d'alimentació estival de les balenes grises, a l'extrem oriental de Rússia, on ja existeixen altres dues instal·lacions. WWF ha argumentat que, d'acord amb el coneixement científic existent, l'augment de la **contaminació acústica submarina per la construcció i el funcionament** de l'estructura podrien forçar aquests cetacis a emigrar de la seva zona d'alimentació, la qual cosa podria tenir conseqüències nefastes per a la seva supervivència. Les balenes grises tenen mala vista i, per trobar aliment (i per comunicar-se entre elles) fan ús d'ecolocalització, una de les funcions del seu sofisticat sistema auditiu, extremadament sensible. Tant els adults de balena gris com les seves cries nounades han de consumir suficient aliment durant l'estiu per poder dur a terme amb èxit els seus llargs processos migratoris.

Òbviament, l'amenaça d'abocaments de petroli és un altre dels problemes ambientals inherents a aquest tipus d'explotació que pot tenir conseqüències catastròfiques per als ecosistemes afectats i per als éssers vius, com ara les balenes grises, que els habiten. Amb la complicació afegida que en les gèlides aigües àrtiques aquests abocaments són encara més difícils de netejar.

No obstant això, WWF alerta de noves iniciatives de recerca de petroli a la zona, com el moll temporal projectat per Exxon Neftegas Limited en hàbitat balener, la qual cosa igualment podria pertorbar la seva àrea d'alimentació, un projecte absurd ja que existeixen altres alternatives de descàrrega en terra, segons WWF. La lluita, doncs, continua.

3.- El Consell Constitucional de França valida plenament la llei antifracking gal·la

L'11 d'octubre de 2013, el Consell Constitucional de França (organisme equivalent al Tribunal Constitucional espanyol) va ratificar la plena validesa de la llei estatal francesa del 13 de juliol de 2011 per la qual es prohibeix la utilització de la tècnica de fracturació hidràulica (fracking) en les prospeccions i extraccions d'hidrocarburs a França. Aquesta llei anul·lava els permisos concedits prèviament.

Una de les empreses que havia aconseguit permisos d'explotació de gas amb aquesta tècnica abans de l'entrada en vigor de la llei havia presentat diversos recursos d'inconstitucionalitat contra la citada normativa al·legant que generava una suposada situació de discriminació pel que fa a altres empreses amb explotacions de gas que no utilitzen fracking i que, per tant, els situava en una situació d'indefensió. La llei antifracking francesa, que es basa en el Principi de Precaució, va considerar que aquest procediment d'extracció d'hidrocarburs suposa riscos i impactes superiors als que es poden atribuir a altres procediments.

L'Alt Tribunal francès ha rebutjat completament aquestes denúncies en desestimar l'argument presentat per les companyies suposadament afectades i **ha sentenciat que la decisió del Govern francès de prohibir tot tipus de fracking per motius de prevenció i protecció del medi ambient va ser correcta i jurídicament irreprotxable.**

El Consell Constitucional afirma en la seva resolució que amb la prohibició de l'ús de la fracturació hidràulica en l'explotació d'hidrocarburs al territori francès, "el legislador pretén evitar els riscos que aquest procés d'exploració i explotació d'hidrocarburs probablement pugui ocasionar en l'entorn".

En conseqüència, el Consell Constitucional conclou que "les disposicions de la llei de 13 de juliol 2011 que prohibeixen l'exploració i explotació dels hidrocarburs estan d'acord amb la Constitució".

El Govern francès va rebre amb satisfacció la sentència del Consell Constitucional i la va qualificar de "victòria jurídica, ecològica i política". El Govern gal·lès considera que la sentència converteix en "jurídicament inatacable" la llei de 2011, reconeix "els riscos per al medi ambient" que representa aquesta tècnica i avala la política governamental de disminució de consum d'hidrocarburs per reduir un 30% l'ús d'energies fòssils en l'horitzó de 2030, alhora que reafirma la seva aposta per la transició energètica cap a les energies renovables.

D'altra banda, a Espanya, se succeeixen les declaracions institucionals en contra del fracking. Després de les lleis antifracking d'algunes comunitats autònomes, les resolucions de diverses diputacions provincials i les mocions de nombrosos ajuntaments, ara ha estat la Diputació de València la que ha donat el següent pas. En el seu ple ordinari del 22 d'octubre de 2013, va aprovar per unanimitat de tots els seus grups polítics sol·licitar a les Corts valencianes i al Govern valencià que es declari la Comunitat Valenciana Territori Lliure de Fracturació Hidràulica i que no es permeti la utilització d'aquesta tècnica en tot el seu territori. Segons la proposta aprovada, l'entitat provincial també instarà el Govern central i el Consell a denegar la concessió de permisos de recerca i explotació d'hidrocarburs per mitjà d'aquesta tècnica i a suspendre els permisos en vigor. Igualment, s'elaborarà una norma que prohibeixi aquesta tècnica.

4.- Noruega prohibeix les prospeccions petrolieres a les Illes Lofoten

L'octubre de 2013, el nou govern noruec, presidit per Erna Solberg, líder del Partit Conservador, va anunciar que no es duran a terme perforacions petrolieres en les aigües costaneres de Lofoten, Vesterålen, Senja, Habiti i Jan Mayen, i en algunes zones de l'alt Àrtic.

El nou govern, sorgit després de les eleccions generals celebrades el setembre de 2013, és una coalició entre el Partit Conservador i el Partit del Progrés i compta amb un ampli suport parlamentari dels partits Liberal i Cristià-demòcrata. L'acord de legislatura signat per tots aquests partits inclou la decisió de paralitzar els plans i projectes de perforació de petroli i gas a les illes Lofoten i altres zones esmentades.

Les aigües d'aquestes meravelloses illes acullen el calador de bacallà més gran del món, el major escull de coral d'aigües fredes i la colònia d'aus marines més important d'Europa continental. Constitueixen també l'àrea de reproducció del 70% de les espècies d'interès pesquer en els mars de Barentz i de Noruega, així com de catxalots, orques i foques. La combinació d'aigües atlàntiques, riques en nutrients, i una estreta plataforma continental fa que aquestes zones siguin especialment productives i comptin amb uns grans recursos naturals, però implica també que són molt vulnerables a la contaminació.

La indústria pesquera i les pesqueres tradicionals han estat la base econòmica i d'ocupació d'aquestes regions durant segles. La població de bacallà més gran del món fresa exactament a les mateixes àrees on la indústria petroliera pretén accedir a les reserves d'hidrocarburs per a la seva explotació.

Després de més d'una dècada treballant amb aquest objectiu, la decisió governamental de prohibir les prospeccions ha estat celebrada com una gran victòria de la societat civil. L'acord té implicacions molt positives per als pescadors, el medi ambient i les regions amenaçades pels projectes petroliers, que podran ara continuar desenvolupant una economia basada en la sostenibilitat i les noves tecnologies. Òbviament també suposa un avanç en els esforços globals contra el canvi climàtic, en evitar-se l'extracció de més recursos fòssils per a la seva combustió i les consegüents emissions de diòxid de carboni, principal gas d'efecte hivernacle.

Noruega és un dels principals productors mundials de petroli i de gas, i té una economia molt dependent del petroli. La decisió de l'executiu d'Erna Solberg té per tant un gran calat polític i econòmic per al país nòrdic, ja que les reserves calculades en aquestes àrees marines ascendeixen a uns 2.300 milions de barrils de petroli, que hauran de romandre ara en el subsòl.

I més encara, en el context actual de descens continuat de la producció de cru a Noruega, procedent principalment de pous antics en el mar del Nord. En 2013 l'extracció ha experimentat un nou descens per tretzè any consecutiu, i la producció màxima s'ha reduït a la meitat.

De fet, l'empresa petroliera de participació majoritària estatal Statoil ROSTEIX (STL), fundada el 1972 i que constitueix actualment la major companyia de Noruega, amb uns 17.000 empleats (Noruega té una població de poc més de cinc milions d'habitants), ha estat molt crítica amb la decisió del Govern i ha advertit que sacrificar l'aprofitament dels recursos petroliers a les illes Lofoten impedirà que Noruega recuperi el lideratge mundial en l'explotació d'hidrocarburs *off-shore*. Statoil adverteix, a més, que la producció de cru caurà ràpidament a partir de 2015 si no

es descobreixen nous i importants jaciments, i podria disminuir fins a arribar en 2030 a un 50% dels nivells actuals.

En contraposició, els arguments d'organitzacions ecologistes com WWF i Amics de la Terra, entre altres, a favor de la prohibició, coincidien a dir que el valor d'aquesta àrea per a la biodiversitat i el desenvolupament sostenible supera amb escreix el benefici a curt termini produït pels ingressos obtinguts per la comercialització d'aquest petroli.

Al país hi ha un ampli debat sobre la necessitat d'avançar en la transició des dels combustibles fòssils a les energies renovables.

La valenta i compromesa decisió del nou Govern noruec serà un esperó per progressar en aquesta direcció.

5.- Victoria dels Inuit contra els sondejos sísmics a Lancaster Sound, a l'Àrtic canadenc

L'agost de 2013, el poble inuit de Canadà va aconseguir una gran victòria legal contra una campanya de sondejos sísmics als seus territoris culturals a l'Àrtic, projectada conjuntament pels governs canadenc i alemany a la zona coneguda com Lancaster Sound, a Nunavut, al nord-est de Canadà, una zona de gran valor ambiental, coneguda com el Serengueti de l'Àrtic.

*Nunavut ("Nostra Terra" en la llengua dels inuit) és un territori autònom de Canadà, situat al nord-est del país, entre Groenlàndia a l'est, la província de Manitoba al sud i els Territoris del Nord-oest a l'oest, territori del qual es va separar l'1 d'abril de 1999, d'acord amb les fronteres fixades el 1993. Aquestes fronteres reconeixien la jurisdicció de Nunavut sobre gairebé totes les illes Àrtiques de Canadà (Ellesmere, Baffin, Devon, Southampton i la meitat oriental de Victoria i la de Melville), així com sobre la zona costanera central de Canadà de l'oceà Àrtic i totes les illes de la badia de Hudson.

El territori té una superfície de 2.093.190 km², de la qual el 7,5% correspon a aigües interiors en el nord-est de Canadà, inclosa part del continent, la major part de l'arxipèlag Àrtic, i de totes les illes de la badia de Hudson, badia James i la badia de Ungava (incloses les illes Belcher) que pertanyien als Territoris del Nord-oest. Això fa que sigui la quarta entitat subnacional més gran del món. Si Nunavut fos un país, seria el quinzè en extensió. La seva població és d'uns 31.906 habitants, repartits en gairebé una trentena de llogarets o poblacions menors. Una d'elles és Iqaluit, la capital, situada a la illa de Baffin, anteriorment denominada Frobisher Bay. Els seus habitants són anomenats nunavutians.

El desig del poble inuit per aconseguir una major autonomia per al seu territori va arribar de forma efectiva a mitjan 1999, després d'una recomanació que feia un informe de la Comissió Real del Canadà sobre la conveniència de concedir major autonomia als pobles aborígens de Canadà. El 1976, com a part de les negociacions de les demandes de terra entre els Inuit Tapiriit Kanatami (organització indígena) i el Govern federal, la divisió dels territoris del nord-oest va ser discutida. El 14 d'abril de 1982, un plebiscit sobre la divisió va ser celebrat als Territoris del Nord-oest. La majoria de residents van votar a favor i el Govern federal va donar un acord condicional set mesos més tard. L'acord de les demandes de la terra es va decidir el setembre de 1992 i va ser ratificat gairebé pel 85% dels votants de Nunavut. El 9 de juliol de

1993, l'Acta de l'acord de les demandes de terra de Nunavut i l'Acta de Nunavut van ser presentades al Parlament canadenc, i la transició va ser completada l'1 d'abril de 1999.

Després de la denúncia dels inuit contra el projecte abans esmentat, un jutjat de Nunavut va sentenciar que l'estudi científic planejat llargament pels Govern alemany i canadenc comportava massa riscos per a la vida animal de l'Àrtic i per als éssers humans que depenen d'ella.

La sentència, a més de cimentar el dret dels inuit a ser adequadament consultats sobre activitats que vagin a tenir lloc a les seves terres, ha imposat un interdicte que prohibeix la realització del programa de prospeccions sísmiques que estava previst que s'executés durant aquest estiu, i ho ha paralitzat just un dia abans de la data planificada per al seu inici.

La campanya sísmica, de 65 dies de durada, és part del projecte denominat "Experiment Sísmic en l'Àrtic Oriental Canadenc" (finançat pel Govern alemany i que compta amb el beneplàcit del Govern canadenc), dirigit per l'Institut Alfred Wegener per a la Investigació Marina i Polar. El vaixell que s'utilitzaria en l'adquisició sísmica serà el *RV Polarstern*, el trencaglaç d'investigació del propi Institut. Una pàgina web oficial del Govern alemany afirma que el cost diari d'operació del *Polarstern* ronda els 75.000 dòlars diaris, la qual cosa implica una factura multimilionària per a tota l'operació.

Aquestes proves sísmiques impliquen la utilització de canons d'aire comprimit, remolcats pel vaixell, que disparen a les aigües marines "bombolles" d'aire a alta pressió; l'explosió produeix un fort so que penetra fins a 7.000 metres en el sòl marí i provoca un nivell de soroll extremadament alt que resulta nociu per a la fauna marina, i això, com argumenten els inuit, provocaria un dany significatiu i irreversible a l'economia de les comunitats afectades que depenen d'aquests recursos.

En la seva demanda els inuit han argumentat que aquests sondejos sísmics podrien afectar negativament la salut de narvals, morses, balenes beluga, foques i óssos polars a Lancaster Sound, una part de la badia per on passa una important ruta migratòria d'aquests mamífers.

Aquesta zona està en vies de ser protegida amb una figura de conservació ambiental d'àmbit estatal i, de fet, se la coneix com el "Serengueti de l'Àrtic" per la seva abundància de vida.

A més de la importància per al medi ambient de la zona i per a l'economia dels inuit, aquesta sentència és un reconeixement legal dels drets territorials culturals de la nació inuit en aquesta regió. La sentència implica, com afirmen els inuit i els seus advocats, que l'Estat canadenc ha de fer quelcom més que mirar el Tractat i presentar una defensa tècnica del seu projecte; té l'obligació d'establir un diàleg previ amb els inuit, entendre les seves preocupacions i veure la forma d'atendre-les d'acord amb els seus legítims interessos.

La batalla legal va començar quan, cansada de mesos de reunions i d'enviar escrits, la líder inuit Okalik Eegeesiak va cridar una advocada que coneixia i li va preguntar si els tribunals podrien parar unes proves científiques que podien posar en perill la fauna i les persones l'economia de les quals en depèn. El bufet, que va acceptar el cas, va plantejar la seva denúncia el 23 de juliol de 2013. Tan sols 16 dies després, el jutjat competent va emetre el citat interdicte contra les proves sísmiques a Lancaster Sound.

Abans que la Qikiqtani inuit Association (QIA), associació que dirigeix Ms. Eegeesiak i que representa els Inuit a Nunavut, decidís plantejar el seu recurs davant la Justícia, havia realitzat escrits i mantingut una sèrie de trobades públiques amb autoritats regionals i federals, però van arribar a la conclusió que les seves preocupacions eren ignorades. Per la seva banda, cinc comunitats locals havien presentat ja queixes davant el Govern contra el projecte. L'associació d'Eegeesiak també sospita que aquests sondejos sísmics encobreixen una posterior fase d'exploració i explotació de petroli i gas a la zona, cosa que el Govern de Canadà ha desmentit.

6.- Denegat el permís per a uns sondejos sísmics a la costa de Califòrnia

El 14 de novembre de 2012 el vot unànim dels comissaris de la California Coastal Commission va permetre rebutjar el projecte de la companyia Pacific Gas and Electric (PG&I Co.) de realitzar sondejos sísmics d'alta energia a la costa del comtat de San Luis Obispo, a causa dels riscos per a les pesqueres i la vida marina. La denegació és de moment per un any, però el més probable és que es converteixi en definitiva.

La companyia elèctrica PGE havia plantejat realitzar aquests sondejos sísmics per analitzar la xarxa de falles geològiques que envolten la central nuclear Diable Canyon amb la finalitat de disposar de més dades sobre freqüència i intensitat de terratrèmols. Es tractaria de la utilització de canons d'aire comprimit per realitzar cops explosius de so de 250 decibels a l'oceà cada 15 segons durant un perllongat període de temps.

La campanya en contra d'aquests sondejos sísmics ha mobilitzat milers de persones, entre elles col·lectius de pescadors, submarinistes, surfistes, activistes mediambientals i nadius americans.

La California Coastal Commission ha pres la determinació de protegir els seus recursos pesquers. Els estudis científics demostren un dany segur a les pesqueres en un termini curt o mitjà, amb reducció de captures de fins a un 50%, i possibles efectes a llarg termini a causa del dany a les poblacions per la mortaldat que els sondejos sísmics provocarien en larves i

exemplars juvenils. A més, es donarien importants danys en el medi ambient marí (molt especialment en les poblacions de cetacis).

En aquests elements s'ha basat la decisió de no obrir la costa californiana a aquest tipus d'activitats sísmiques. En aquest cas concret s'ha arribat a la conclusió que els estudis sísmics no contribuirien a fer la central nuclear més segura ni a procurar una eina eficaç per predir terratrèmols. No obstant això, el dany ambiental estaria assegurat.

7.- S'aconsegueix un ajornament sine die de les proves sísmiques en aigües de l'Atlàntic Sud als Estats Units

L'agost de 2013, el Bureau of Energy Management del Govern federal dels Estats Units va comunicar oficialment l'acord de retardar sine die la seva decisió d'autoritzar o no la realització de proves sísmiques per a la prospecció de petroli i gas en aigües de l'Atlàntic Sud del país nord-americà. La zona de proves sísmiques proposada abastaria més de 540.000 quilòmetres quadrats d'oceà, una àrea de dues vegades la grandària de Califòrnia.

Aquest organisme ha tornat a posposar (és la tercera vegada) una decisió definitiva sobre aquest tema. La fase d'al·legacions va tenir lloc el 2012 i la decisió final s'esperava, inicialment, a la tardor de 2012. La justificació oficial del Bureau és que vol revisar adequadament l'exhaustiva i extensa documentació aportada pel públic i les entitats consultades i assegurar-se que en la decisió final es tenen en compte les últimes investigacions científiques rellevants sobre aquesta qüestió.

Hi ha una enorme controvèrsia política als Estats Units sobre aquests projectes de perforacions petrolíferes, des que el 2010 l'Administració Obama aixequés per primera vegada la prohibició que pesava des de feia molt de temps sobre els projectes de perforació a la costa est dels Estats Units i, en conseqüència, el Departament d'Interior comencés un exhaustiu procediment administratiu a nivell federal per decidir sobre els permisos.

Des del punt de vista social hi ha una gran i creixent oposició a aquests projectes, no només pel seu dany potencial sobre la costa i el medi ambient, sinó pel fet de posar en perill els ingressos multimilionaris que proporciona la indústria turística.

També hi ha crítiques i una exigència pública a la National Oceanic and Atmospheric Administration perquè actualitzi, d'acord amb els últims descobriments científics, els seus obsolets estàndards sobre el nivell de soroll que resulta nociu per a la vida marina.

La indústria del gas i del petroli usa canons d'aire comprimit en els sondejos sísmics per trobar dipòsits d'aquests combustibles fòssils sota el sòl marí. Remolcats per vaixells especialitzats, aquests canons disparen dols d'aire comprimit a través de l'aigua amb una freqüència d'entre 10 i 15 segons, i les ones sonores reflectides creen un mapa geològic. Però aquestes explosions, la intensitat de les quals és fins a 100.000 vegades superior al brogit d'un motor a reacció, també desorienten i danyen la vida marina.

Les estimacions del Govern preveuen que les proves sísmiques pertorbaran comportaments crítics, com l'alimentació, el part i la criança, de gran quantitat de criatures marines. El soroll molestarà les amenaçades tortugues babaues en el seu viatge a les platges d'implantació per

posar els seus ous. Almenys 138.500 dofins i balenes quedaran lesionats o possiblement moriran a causa de les explosions ensordidores, incloent la balena franca de l'Atlàntic Nord, que està en greu perill d'extinció.

Els dofins i moltes espècies de balenes són animals socials i per comunicar-se en totes les facetes de la seva vida es basen en gran mesura en el so, que és vital per a la caça, el festeig i la migració. La pèrdua d'audició temporal o permanent a causa d'aquestes explosions produïdes en les proves sísmiques condemnarà molts mamífers marins a la mort per inanició o per encallament, com recorden organitzacions de defensa ambiental com ara Oceana.

Fins i tot les pesqueres estan en risc. El soroll produït per aquests canons sísmics desplaça les espècies comercials, desfan els ous i larves de peixos, i les taxes de captura disminueixen entre un 40 i un 80 per cent, per la qual cosa el soroll afectarà les economies dels set estats nord-americans de la costa de l'Atlàntic Sud.

8.- La petrolera brasilera Petrobras abandona el seu projecte d'exploració en aigües profundes a Nova Zelanda

El gegant petroler brasiler, Petrobras, va anunciar el maig de 2011 la seva decisió d'abandonar el seu projecte d'exploració i explotació de petroli en aigües profundes neozelandeses a la zona coneguda com Raukūmara Basin. L'anunci va ser realitzat després de set setmanes de protesta ciutadana, sense haver arribat a acabar la seva campanya de sondejos sísmics previs, que ja estava en marxa.

Raukūmara Basin és una conca oceànica inexplorada que jeu a gran profunditat en aigües de la costa est de l'illa Nord de Nova Zelanda. Petrobras va emprendre uns sondejos sísmics mitjançant el vaixell *Orient Explorer*, que es va trobar amb l'oposició d'una flotilla organitzada per Greenpeace i la tribu maori local, els et whanau a apanui. El Govern neozelandès fins i tot va enviar vaixells de la seva armada amb policies per protegir l'activitat de l'*Orient Explorer*, en sintonia amb la seva política d'afavorir l'explotació de petroli en aigües profundes, la qual cosa, segons el primer ministre de Nova Zelanda, permetria construir una economia forta i crear ocupacions. Aquests mateixos arguments han estat utilitzats pel ministre d'Indústria, Energia i Turisme d'Espanya per justificar la seva posició favorable als projectes que promouen les empreses petrolieres en les nostres aigües.

La campanya sísmica de Petrobrás havia de durar entre 45 i 60 dies, però als 32 dies d'activitat l'empresa va decidir cancel·lar les operacions, després de veure impedita la seva activitat en aquest temps durant una sèrie de dies pel mal temps i per les protestes de la flotilla.

Per descomptat, Petrobrás ha argüït que la seva decisió d'abandonar la zona era purament comercial, basada en una sèrie de factors, inclosos els d'estratègia interna quant a prioritització de la seva carpeta de projectes de prospecció petroliera i de gas en tot el món. També afirmava no haver trobat gens interessant la zona des del punt de vista geològic.

9.- Refineria i oleoducte Balboa: declaració d'impacte ambiental negativa després de set anys d'oposició

La refineria Balboa va ser un projecte per construir una refineria de petroli en el municipi de Los Santos de Maimona (Badajoz). Encara que es tractava d'un projecte de refineria d'interior, la seva posada en funcionament hagués significat un increment notable de la presència de petrolers a les costes de Huelva, especialment amenaçadora per a la zona de Doñana, així com la construcció d'un oleoducte de 200 km de longitud, que hagués travessat nombroses zones de gran valor ambiental, entre elles Doñana. Tant el tràfec de vaixells petrolers com l'existència de l'oleoducte comportaven un alt risc d'accident per abocament de petroli, de conseqüències soci-econòmiques i ambientals catastròfiques.

Després d'anunciar-se el projecte el 2004 van sorgir diversos col·lectius que es van oposar a la creació de la refineria. Amb aquest objectiu es va crear la Plataforma Ciutadana Refineria No, que va mobilitzar milers de persones en manifestacions multitudinàries. També van mostrar el seu rebuig organitzacions ecologistes com ara WWF/Adena. El seu treball va contribuir a alertar organismes internacionals com ara UNESCO, RAMSAR o UICN, i la Comissió i el Parlament Europeu, que van mostrar la seva preocupació per la negativa afecció mediambiental d'aquest projecte a zones protegides com és el cas del Parc Nacional de Doñana. Portugal també va mostrar la seva oposició al projecte.

Panoràmica de Parc Nacional de Doñana © [Juan Fajardo](#)

La tramitació del projecte es va iniciar el 2005 i va haver de ser abandonada el març de 2012, després de rebre, set anys després, una Declaració d'Impacte Ambiental (DIA) negativa. Això va posar fi al projecte de forma definitiva.

Aquesta DIA desfavorable conclou que la principal causa que fa ambientalment inviable el projecte és el seu potencial impacte sobre el Parc Nacional de Doñana i l'afecció al mitjà marí a una zona de reserva pesquera. A més, segons l'informe, la necessitat de transport a l'interior incompleix els objectius d'eficiència energètica que recull la normativa europea.

A més de l'impacte segur a les platges i als ecosistemes marins de Doñana, existia el risc que es produïssin greus danys a la biodiversitat de la Serra de Aracena, així com a diversos cursos d'aigua i a la qualitat de vida de tots els habitants de Tierra de Barros (Badajoz). A això cal afegir la seva elevada contribució al canvi climàtic. I, a més a més, hagués suposat el balafament d'una gran quantitat de fons públics.